

572
1967

1967 035060 N6

ՀԱՅԿԵՆՆԻ
ՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

ԳՈՒՄԻ

გივი ბეგუაძე

ყველა მხრის და ყველა კუთხის
ცეროდენას საღამს ვუთვლით,
ვისაც უყვარს რძე და დედა,
ვისაც უყვარს მზე და ბურთი!

ყველა ქვეყნის ბურატინოს—
ნაყინით და უნაყინოდ,
ვინც ცირკში, ან ზოოპარკში
მიღის ფეხით, ანდა ტაქსით.

ვისაც სძინავს, ან არ სძინავს,
უყვარს ხატვა და თოჯინა,
ან ვინც მგზავრობს ახლა გემით,
მატარებლით
ან აქლემით.

10.267

ნახატი თინათი სამსონათისა
 ვინც აიკლებს დღეს სიცილით
 პარისს,
 ოონდონს,
 რომს თუ
 ბელგრადს,
 ამ იენისის მზიან დილით
 სალამს ვუთვლით ყველას ყველგან!

მერი ბოლქვაძე ნახატი ლამაზად დანახვისი

— დალიე, გენაცვალე, რძე გაცივდება!— უხეწებ ბებო ჰატარა ქეთინოს. ქეთინო კი ვშმაკობს, რძიან ჭიქას ჰატარა, მოუხეწნარ ხელებს აფარებს და ბებოს ეკითხება:

— სად არის, ბებო, რძე, სად დამალა?

— ოჰო, ჰო!— უძინია ბებოს,— ხელა, ხელა. ზედ არ გადაისსა ცხელი რძე!

ქეთინო ცხელ რძეს სულს უბერავს:

— უუუ! უუუ!
 აი, ახე, გაცივდესო, მერე ისევე აფარებს ჭიქას ხელებს და ისევე ეკითხება ბებოს:

— მითხარი რა, ბებო, სად დამალა რძე?

— დალიე, დალიე, გვეოფა თამაში!— აფარობს ბებო.

— იპოვე და დაკლევ!— ავიტობს ქეთინოც.

— კარგი, ვიპოვი!— დაფანხმა ბოლოს ბებო. ეძებდა, ეძებდა რძე და იპოვა; აი, ქეთინოს ხელებს მოაფარებია.

— სომ ვიპოვე, ახლა დალიე!

— ბებო, აბა ახლა, თვალები დახუჭე!

— აჰა, — თვალებიც დახუჭა ბებომ.

— ჯერ არა, ჯერ არა! ჯერ არ გამოიხედო.

მერე ესმის ბებოს:

— ხერბი-ხერბი!

ქ. გომიანიძე

ყვა, ყვა, ყვაჩალია
ყრანტალია და ლაჩარია.
ჩაუქროლა წიწილებს,
ლაბუებმაც იწივლეს.
კრუხმა ყვანას კიშკართან
თავში ჩაუნისკარტა.
განძრევა არ აცალა,
ბუმბულისგან გასცალა;
— კიდევ მოხვალ,
ხვალ, ხვალ, ხვალ?—
ყვავე ჩხავის:

— ყვა, ყვა, ყვა!
არაფერი არ მინდა... —
ძლივსძლივობით გაფრინდა.
გაუხარდათ წიწილებს,
იცინეს და იცინეს.
ქურდბაცაცა, ლაჩარი,
ასე გახდა ქაჩალი!

— სერინ-სერინ!

ვინ სვამს რმეს?

ეს ფისო არ არის, არც მურია, ისინი
ასე არ სვამენ რმეს. ფისო რომ
იუოს, ასეთი სმა ვეწებოდა: „სლან-
სლან“. მურა რომ იუოს, ასეთი—
„თქვლამ-თქვლამ“,—ფიქრობს ბებო.

— გამოისედე, ბებო!

გამოხედვის დროც მოვიდა.

ვაი, ჭიკა ცარციელა; წვეთი რმე
აღარ არის შივ.

ქეთინო კი იცინის:

— ბბა, ახლაც იწოჟ რმე, ბებო,
ბბა, იწოჟ!

ა ბ ც ჰ ვ ე ე

ანზორ ავალაშვილი

ნახატი ვ. ჭავჭავაძისა

ისევ დაგვიდგა ზაფხული,
ბრწყინავს უღრუბლო ცა.
პატარებს ღურჯად გაშლილი
გვეძახის შავი ზღვა.

ესეც შავი ზღვის სიღურჯე,
ვბერავთ რეზინის რგოლს,
მერე ტაღლებზე მივცურავთ
არც თუ ძალიან შორს.

სკოლის მერხს ვემშვიდობებით
ცხელი ივნისის დღეს
და სიხარულით ზღვისაკენ
სიმღერით მივდევთ გზებს...

არდადეგები დამდგარა,
ბრწყინავს უღრუბლო ცა
და ჩვენს წინ ღურჯად გაშლილი
ირწყვა შავი ზღვა.

წიქვივის აქტა

აკაპაზ ინანიშვილი

ნახატები ლიმიტირი ზარაფიშვილისა

წესი ასეთი იყო: წინ ედგას უნდა ვეღო, ბედები კი უკან მიჰყოლოდნენ. მაგრამ მთის გადასახვეს რომ მიუახლოვდნენ, ბედებმა ვეღარ მოითმინეს და წინ გასცივიდნენ, ერთი ვნახოთ, რა ხდება იქ, მთის უკან, ასეთი შუქი რომ ამოდისო. ედა გაწყრა, თავს იქნევდა და ქშუტუნებდა; ჯირკვბსაც წახსწდა, უნდოდა, მოეგრიჯა და თავენება ბედებისთვის ესრღა. ბედები შეჩერდნენ, შეფიქრიაწებული თვალბით მიჩერდნენ ედას. ნახეს, რომ არც ერთი ჯირკვი არ მოჰყვა ხედღა და ისევ გაიქცნენ. ედა უკანა ფეხებზე დაედა, წინანი ჰაერში გაფარჩხა და ჩლიმი წქმუტუნითლა გამობატავდა უკმაყოფილებას.

ბედები უკვე მთის წვერზე იყვნენ. ყუდაყულობდნენ, ცხვირს მაღლა სწევდნენ, შავაგაბარღულ ხის ტრეტების უკან რალაც სინათლის გარჩევას ცდილობდნენ. ვერ შესძღეს და მაშინ ხეებს ეცნენ. სწრაფად აბობღდნენ ზედ, თათებით გასწიგამოსწიეს ფოთლები და სიამოვნებისაგან პირი ლა დარჩათ. იქითა მთიდან მთვარე ამოსულიყო, გვერტამოთღილი მთვარე, მთასა და მთას შუა ნათესები ჩანდა, ნათესებს შორის კი...ჰოო, ნათესებს შორის ადამიანების საცხოვრებლები იყო გაფანტული. ეს არ მოეწონათ ბედებს, უსიამოვნოდ შეიშმუშნენ და დაბნული გამომეტყველებით ჩამოხედეს ედას.

ედა ცხვირზე თათს ისვამდა, ეტყობოდა, რალაც მწერისა თუ ნამცეცის მოცილებას ცდილობდა. როცა მოიცილა, ჯერ ერთ ბელს შეხედა, მერე მეორეს, გამწყრამდა დაუქსუტუნა,—ძირს ჩამოეთრით ახლავყო. ბედებმა ჩამოხედა დაიწყეს. სულ დაბდა რომ ჩამოვიდნენ, მუდარის თვალთ გამოხედეს ედას,—ხომ არ გვეცმო. ედამ თითქოს ეს თქვა,—მაგისთვის არ მცალია ჯერო. ბედებმა შორიდან მოუარეს და უკან ამოუსხდნენ. ახლა ნამდვილად ეშინოდათ მისი, მისი თუ სხვა რალაცის. მოჩრილად ისხდნენ და სუნთქვითაც კი ფრთხილად სუნთქავდნენ.

ედა რალაცს მარჩიელობდა. დრუნჩს ხან მაღლა სწევდა, ხან მიწას ადებდა, ხან ღრმად სუნთქავდა და ხანაც ენას აწკაპუნებდა. ამ ამბავს რომ მოჩა, ბედებს მრისხანედ მოხედა—ფერი არ მოიცივალთ ადგრიდანო. ბებერ მუხსაზე აბობღდა, თათით თვალბი მოჩჩრიდა, დიდხანს იყურებოდა ქვემოთ, და ახლა იქ განავგრძობდა მარჩიეობას. ბოლოს, ეტყობა, კმაყოფილი დარჩა მდგომარეობით. მუხიდან ჩამობობღდა. ბედებს ერთი ანიშნა, მომეყვითო და ფერღობზე დაიწყო ჩასვლა. ისეთი სიფრთხილით მიდიოდა, ხმელი ფოთლებიც კი არ შმაშურობდა მისი ვეება თათების ქვეშ. ბედებიც ფრთხილობდნენ, მაგრამ

ისინი ხან ტოტს გასტეხდნენ, ხან ქვა დაუვლარდებოდათ, ხან კი თვითონაც დატუზდებოდნენ და შეშინებულ თვალებს მიატყუტდნენ ღედას.

მთისძირა პატარა ველში ერთხელაც შეჩერდნენ. ღედამ აქაც დაიწყო მარჩიელობა—ცხვირის აქეთ-იქით ტრიალი, ღრმად სუნთქვა და ენის წკაპუნე. მერე, ეტყობა, მტკიცე გადაწყვეტილება მიიღო, სოფელს აერიდა და გუბად, შორიდან მოვლით დაეშვა ძლივს გასაგონად ანურჩულედიური ლღისკენ.

პაერი აქ მწიფე ხილის სურნელებით იყო გაქლენთიდი. ეს თუ არა, შეიძლება აგერ ის ხე მაინც ტბილი ნაყოფით იყოს დახუნძლული, ბელები დაზარბებული იყურებოდნენ აქეთ-იქით. მაგრამ ღედა თავაუღებლად განაგრძობდა გზას და ეს აძულებდა მათაც ბუჯითად ვეღოთ. აი, ფენქვეშ ჭაობმაც დაიწყო ტყაპატყუპი. ღედამ მოიხედა და გააფრთხილა, წყნარად იარეთო. ჩავიდნენ წნოჩებითა და მურყნებით დაბურულ ლღესთან. ღედა შეჩერდა. მერე ადაგ-ადაგ აპრიადებულ წყადს დასწვდა, რამდენჯერმე ამოუქნია რბილი, წითელი ენა, თავი ასწია, ბელებიც წყაღე იყვნენ წახ-

რიდნი, აჩქარებით უქნეფდნენ პატარა, მოსუფენი ენებს. ისმოდა სუსტი წკაპატყუპი. ამ ხმამ კიდევ ერთხელ მიახედ-მოახედა ღედა. მიმოიხედა და გაოცდა. ლელის პირას, დიდი, თითქმის საგანგებოდ შესუფთავებული ხეების ქვეშ, პატარა წისქვილი იდგა. ღედა დათვმა იცოდა, როგორც იყო ადამიანების ბუნაგი, იცოდა აგრეთვე ფუტკრების საცხოვრებელიც, მაგრამ ამისთანა რალაცას პირველად ხედავდა. შეფიქრიანებულმა გააღებდა ბელებს. ისინიც გაკვირვებული იყურებოდნენ წისქვილისაკენ. აქ მომიცადეთო და თვითონ ფრთხილი ნაბიჯით, კისრის წაგრძელებით წავიდა იქით. ძალიან უნდოდა გაეგო, რა იყო, რას აკეთებდა ეს ზუზულა აქ. ერთიც ვნახათ, თაფლით იყოს საფსე?! თაფლის გახსენებაზე ნაბიჯს აუჩქარა. მივიდა, მიუახლოვდა, გამოიხედა ბელებისკენ. ბელები ერთმანეთს მიპკროდნენ და შიშვერული ცნობისმოყვარეობით იყურებოდნენ ღედისკენ. ღედას გამბედაობა შემატა მათმა ყუ რადლებამ. მივიდა წისქვილთან, სულ ახლეს, სულ ახლეს. დრუნჩი მალდა ასწია. ისეთი საამო სუ-

ნი გამოდრიდა იმ ხუბულიდან, ზედა ტურჩი აქომა, ლოჯები გამოაჩინა.

ხუბულა ხისა იყო, ძეღური. ზემოდან ხავსიანი ყავარი ჰქონდა გადახურული, ქვეში კი წყლის გუბი ედგა. დედა დათვი ჯერ პაწაწინა სარკმელს მიაჩერდა, ატოტდა. შიგნით შეიხებდა. იქ, შიგნით, ცეცხლი არ ენთო და ხმას არავინ იღებდა. მაშასადამე, არც საფრთხე იყო მოსალოდნელი. ასევე ატოტებული მიადგა ძეღურ კეფელს და დრუნჩი სარკმელში შეყო. ფქვილის სასიამოვნო სუნმა ისე გააღიზიანა, შეეცადა სარკმელი შეეგნა, მაგრამ ძეღური კეფელი მაგარი აღმოჩნდა, ძვრაც კი ვერ უყო. მაშინ დაბლა ჩამოვიდა და ხუბულის შემოვლა დაიწყო. ყოველ გოჯს ათვალიერებდა და სუნავდა. ყოველ პაწაწინა ხერცეში თათს ყოფდა და სინჯავდა, შეიძლება თუ არა, გამონგრევა. ბოლოს კარს მიადგა. კარსა და კეფელს შორის დარჩენილ ღრიჭოში თათი ადვილად შეეტია. ერთ ხანს ფიცარს თავისკენ ეწეოდა. მერე თათი ზემ-ზემოთ აუტარა—იქნებ უფრო მზებრწყბულიად გამოეწიოთ. და აი, სასწაული! ღრიჭოზე გადახილული როკი აიწია და კარი სუსტი უკრიალთ გაიღო. ამ პრიადმა ცოტა შეაკრთო, უკან დაიხია და ბეგებს განედა. ბეგებიც ახლო მისულიყვნენ, მაგრამ ისევ მიტყუპებულები ისხნენ და ისევ შიშობურული ცნობისმოყვარეობით უყურებდნენ დედას. დედამ ხმა არ გასცა და კარს მიაჩერდა. რაკი მან ხმა აღარ ამოიღო, ფრთხილი ნაბიჯით გადავიდა ზღურბლზე და ახლა შიგნით მიმოიხედა.

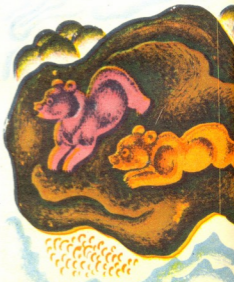
შიგნით მისთვის უჩვეულო მოწყობილობები დახვდა. რალაც წოწოლა სკა ჰაერში იყო ჩამოკიდებული, მის ქვეშ ხისკარს შემოვლებული მრგვალი ვეება ქვა იღო, ქვის დაბლა კი—ფიცარისავე ყუთი. სასიამოვნო სუნნი ამ მოწყობილობებს ასდიოდა. მარტო მათ კი არა, ყველაფერს.

დედა დათვმა ენა ფრთხილად გაუსვავ თოვლივით თეთრად დადებულ ფქვილის სურნელოვან მტვერს. ძალიან ეგემრიელა. აჩქარებოთ დაიწყო ტრეკა. უფრო და უფრო გემრიელი მოეჩვენა. ბეგები სულ გადაავიწყდა. რა დროს ბეგებზე ფიქრი იყო, როცა მრგვალი ქვის ირგვლივ ფქვილი თათით საბლოტი აღმოჩნდა. ქვას ზედ გადაებლოტა. ის წოწოლა სკასავით რალაც წამოვიდა ქეჩაში. გაბრაზებულმა ახედა. აიწია, უკანა ფეხებზე დადგა და შიგ ჩაიხედა. ცარიელი იყო. თათი ჩაჰყო.

მინც ცარიელი იყო. მაშინ ლონივრად მოეწიოდა და კედლისკენ გადააგორა.

ახლა უკვე გაღლებული დაუტრიადა ქვას. მაგრამ ქვას რაკი ჰქონდა შემოვლებული, არც ის აძლევდა თავისუფალი მოძრაობის საშუალებას. ახლა იმას დაეკრია, ღოწინით შემოაძვალა, ის იყო კედლისთვის უნდა შეენარცხებინა რაკლის ნამსხვრევები, რომ ბეგები დაინახა. ისინიც შიგნით შემოსულიყვნენ და აჩქარებულ ტრეკავდნენ ძეგებზე თოვლივით დადებულ ფქვილის მტვერს. ერთი კი დაუქუტტუნა. ბეღებმა თავი ასწიეს და მოლოდინით შეაჩერდნენ—აბა რას გვეტყვის დედა. მაგრამ თვითონ დედამაც არ იცოდა, რა უნდა ეთქვა, და ისევ თავის საქმეს დაუტრიადა.

ქვის ირგვლივ იმდენი იყო გემრიელი ფქვილი, შეეძლო მშვიდად ექამა. მაგრამ მაინც ჩქარობდა. ბეღებიც იქ ამოხოხნენ და იმათკენ დაიწყეს თათებიოთა და ერთი გაცხარებულ ტრეკა. მიიწვა და ორივე ძირს გადაყარა. ბეგები აწყმუტუნდნენ, დედა მაშინლა მოეგო გონს. ბეგები ახლს მოუშვა. შემოასუსთავეს, შემოლოკეს ის ვეებერთელა ქვა. დედა დათვს იმედს ჰქონდა, ქვის ქვეშ უფრო ბლამად იქნებოდა ფქვილი. თათები ამოსედა, დაიძაბა, ამოიხვნეშა, ცოტა დაძრა, მაგრამ ვერ გადააგდო. მაშინ ხელახლა დაეკრია, მთელი ძალ-ლონე დაძაბა, ასწია და ძირს გადაუშვა. ქვამ ისეთი რახვანი მოიღო, კინალამ ქვერი თავზე დაეკათ.

ცოტა ხანს მაღლა იყურებოდნენ შეშინებულ-
ღები. მერე ისევ სამუცდავს ეცნენ.

სამწუხაროდ, ქვის ქვეშ ბევრი არაფერი აღმო-
ჩნდა. ამიტომ ახლა სხვადასხვა ჯოხებსა და შეფ-
რიღებს მისდგნენ. ჯერ ლეკავდნენ, მერე იქნებ
მეტი სასუსნავეი დავტყუოთო, უწყებოდნენ,
ამტერვდნენ. როცა შიგნით აღარაფერი დარჩა
დასაგემოვნებელი და ხელწამოსასმელი, გარეთ
გამოვიდნენ.

გარეთ ხუხუდას აყირავებული სველი ღარი
უერთებოდა. იმ ღარს მაღლა რალაც მოწყობი-
ლობა ჰქონდა. იმ მოწყობილობას წყალი ეხლე-
ბოდა, გვერდზე უზვევდა და იქით გადაჩხრიადებდა.
დედა დათემა იმ მოწყობილობის შემომქმედაც
განიზრახა: რალაცას დასწია, რალაც ააქრიადა,
რალაც ამოაძრო და... წყალი ქშულით გაიქცა
ღარში, ეცა ხუხუდას, ხუხუდა გაცოცხლდა, აძაგ-
დაგდა. ცოტაც და საშინელ ამბავს დააწვედა და-
თუნებს. გაშეშებული დათუნები ერთ ხანს
გონს ვერ მოვიდნენ, რა უნდა ექნათ. მერე ჰკრეს
ფხაკი და გაიქცნენ.

ეჩვენებოდათ, რომ ვაბრაზებული ხუხუდა დიდ-
ხანს, დიდხანს მისდევდა უკან.

სოფელში კი აი, რა საუბარი ჰქონდათ იმ სა-
ლამოს ერთ დედაბერს და წელში მოხრილ თეთრ-
წვერა მეწიოსქვირეს.

დღეაბურო: ბევრი კი არაა, ზოსიმე ჩემო, ორი

ბათმანი იქნება სულ.

თეთრწვერა მეწიოსქვირე სამეფეა სკამს-სკამს
ზოდა დედაბერს და თან წყნარად, იმედიანი ლი-
მილით მიუგვება.

მეწიოსქვირე: ახლა რალა იქნება, სიღონი ქაღ-
ბატონო და, იკიატებს თუ არა, წავად! როგორ
გვკადრებათ! დაფქული იგულით! საათივით მაქვს
აწყობილი! მუშაობს, მუშაობს, რომ... დაბრძა-
ნებულიყავით, ქაღბატონო სიღონი!

სადღაც სოფლის ბოლოს ძაღლები ცხარობდნენ
რალაცაზე.

ნახატი ივრი ძლიზაძისა

რუსული ხალხური ზღაპარი

დათვი და გლეხი დამშობილდნენ და საზიაროდ ჰარხალი დათესეს. მერე ღობის ძირში დასხდნენ და მოილაპარაკეს, ჰირნახული როგორ გაეინაწილოთო.

— ძირი ჩემი იყოს, ღერო შენო, — თქვა გლეხმა.

— კარგო, — უთხრა დათვმა.

მოსავალი რომ მოიწიეს, გლეხმა ჰარხლის ძირები წაიღო, დათუნისა კი ცარიელი ღეროები შეხედა.

ჰკუაში მოვტყუდიო. გაიფიქრა დათვმა და გლეხს უსაყვედურა:

— შენ მშრალზე დამტოვე, ჩემო ძმაო! გაისად თუ რამე დაუთესეთ, იცოდენ არჩევანი ჩემი იქნებაო...

დადგა გაზაფხული. გლეხმა დაუძახა დათვის და უთხრა: — მოდი, ახლა ხორბალი დათესსოთო.

— კარგო, — მიუგო დათვმა.

მოხნეს ერთი დიდი მიწდორი, კარგად დაფარცხეს და დათესეს. დათვი წელგებზე ფეხს იღვამდა, შეიდი კაცის საქმეს აკეობდა.

— აგერ ყანაც შემოვიდა.

შენი, ლათვი (ა) შენი

— ახლა შენ აირჩიე, დათუნია, ძირი გინდა თუ ღერო! — უთხრა გლეხმა მოზიარეს.

— შარშან ჰკუა ვისწავლე! ახლა ძირი ჩემი იყოს, მიწის ზემოთ კი რაც იქნება, შენთვის დამილოცნია! — მიუგო დათვმა.

როგორც თქვეს, ჰირნახულიც ისე გაიყვეს. გლეხმა ხორბალი გაღეწა, გამტკიცული ჰური გამოაცხო და სადილად დათვი დაბატო.

— ეს გემრიელი პური სად იშოვეო,—
პკითხა ყანის მოზიარემ.

— ეს იმ ღეროებმა მომცაო,— მიუგო
გლეხმა.

— ეე, ჩემო ძმაო, შენ მეორედ მომატყუე
და მშინერი დამარჩინე! ახლა შენ უნდა შეგ-
ქამო, სხვა გზა არა მაქვსო!— იყვირა დათემა.

გლეხი ლობეს მოფარა და ტირილი დაი-
წყო. ამ დროს გზაზე მელია მოკუნტულე-
და.— რა ვატრეხსო,— შეგვითხა გლეხს.

— დათვი შექმას მიპირებს, ვიტრებს, აბა
რას ვიზამო...

— ნუ გეშინია, ძია-კაცო, ვერ შეგქამს!—
დაამშვიდა მელიამ და ბუჩქებში მიიმალა.
გლეხს კი დაუბარა, შენ აქედან ფეხი არ
მოიცივალოო... მერე ბუჩქნარიდან გამოძვრა
და რიხიანად იკითხა:— ფეი, გლეხო, შენ აქ
მგელი ან დათვი ხომ არ დაგინახავსო.

დათემა ეს რომ გაიგონა, გლეხთან მივიდა
და ყურში წასჩურჩულა:— არ გამცე და ხელს
არ გახლებ, არ შეგქამო!— მერე ურემთან და-
ეგდო და სული ვატრუნა.

გლეხი მიბრუნდა და მელიას გასძახა:— აქ
არავენ დამინახავსო.

მელიამ ჩაიციხა,— აბა, ურემთან რა ადგიაო.

— უთხარი, კუნძია-თქო, — წასჩურჩულა
დათემა ყანის მოზიარეს.

— კუნძი რომ იყოს, ზედ ნაჯახი იქნებო-
და დარკობილი!— დაიძახა მელიამ.

დათვი ისევ შეევეღრა გლეხს:— დამქარი
ნაჯახი, ოღონდ ძალიან არ მატყინოო.

გლეხმა მოიქნია ნაჯახი, დათეს თავში და-
პკრა და სული გააცხებინა.

— ხომ გადაგარჩინე, გლეხო, სამაგრილად
რას მომცემო,— უთხრა მელიამ მასპინძელს.

— ორი თეთრი დედალი მიჩუქებიაო,—
თქვა გლეხმა და მელიას თავმოკრული ტო-
მარა გაუწოდა:— გზაზე არ გახსნა, თორემ
შეიძლება ამოფრინდნენო.

მელიამ გამოართვა ტომარა და გზას გაუდ-
გა. მიდის, მიდის და ფიქრობს, მოდი ერთი
ენახო, ეს დედლები მსუქნებია, თუ არაო.

ტომარას თავი მოხსნა და ჩაიხვდა! შიგ
ორი თეთრი ძაღლი იყო. მელიამ ტომარა
იქვე დაადგო და ტყისაკენ მოუსვა. ძაღლები
ტომარიდან გამოცვივდნენ და მელაკუდას
გამოუდგნენ. მელიამ ირბინა, ირბინა და სო-
როში ძლივს შეასწრო მდეგრებს.

სული რომ მოითქვა, მერე საუბარი გაუ-
მართა თავის თავს:— ყურებო, ჩემო ყურებო,
თქვენ რას აკეთებდითო?

- ჩვენ ყველაფერი გვესმოდაო...
- ფეხებო, თქვენ რას აკეთებდითო?
- ჩვენ რაც შეგვეძლო, მივბრუნდითო...
- თვალებო, თქვენ რას აკეთებდითო?
- ჩვენ ყველაფერს ვხედავდითო...
- აბა, ჩემო კულო, შენ რაღას აკეთებ-
დიო?

— მე კი სირბილში ხელს გიშლიდიო.
— ხელს მიშლიდი, არა? მე შენ გიჩვენებ
სერის,— თქვა მელიამ, მობრუნდა და კუდი
გარეთ გამოაპყო.

ძაღლებმა კუდს კბილი ჩაავლეს, მელია
სოროდან გამოათრის და შუაზე გაგლიჯეს.

ვამოაპართულო ქონსაგანინა ლოკათიანინიკა

ორლოზკა

მიხეო ზარნაძე

ნახატები ივრი ძლიძაძისა

მე ერთ პატარა, ლამაზ სოფელში ვცხოვრობ: ყველას კომწია ოდა-სახლი უღვას, ყველა ეზოში მწვანე კოინდარი ბიბინებს და ვენახში ვაზი და ატამი ხარობს.

სოფლიდან ცოტა მოშორებით კრამიტის ქარხანაა. ორი კილომეტრი. მაინც იქნება. ბიჭები ყოველდღე იქ დავდივართ. კარგად რომ ინათებს, წამოვხტებით, ფაცხაფუცხით ვიცვამთ, გაუციხებულ მჭადს და ყველის ნატეხს ხელს დავავლებთ, შარაზე ჭივილ-ხივილით გამოვცვივდებით და... ჰაიდა!

უნდა უყუროთ ამ დროს ჩვენი სოფლის ძაღლების რია-რიას! ორლოზს გულამოგლეჯილი აწყდებიან, ყუფუნ და ირევიან. ერთი ნავაზი მაინც მტრისას! სულ კბილებით გამოამტვრევს ლობეს, ცხვირ-პირს დაისისხლიანებს და შარაზე მაინც გამოვარდება.

თავიდან სხვას ვერაფერს ვახერხებდი: ვაცდიდი ხოლმე, ვიდრე ენა არ გადმოუვარდებოდა ქოშინით და, როცა ის-ის იყო, უნდა მტაკებოდა, გაფიცებული მჭადის ნატეხს შიგ ფეხებში მივუგვებდი. უმაღლე ყურებს დააკევეტდა, დაყნოსავდა და გადასანსლავდა. ჰო, ის უმადური, ისა! ღრენით მაინც იღრინებოდა, მაგრამ ამასობაში აღმართს გადავირბენდით და ეღრინა რამდენიც უნდოდა.

თუმცა რაღა ეღრინა, რა! მე ჩემი მემართებოდა—ყველის ნატეხისამარა ვრჩებოდი ყოველდღე.

ახლა ჭკუას ვხმარობ ხოლმე. მჭადის ნატეხთან ერთად, ქვაც მიმაქვს. ნავაზი ისევე აყუფდება, ატეხს აურზაურს, მერე მისგანვე გამომტვრეულ ლობეში თავ-პირის მტკრევით გამოშლივინდება და ჩემკენ გამოვნთება. მაგრამ ნურას უკაცრავად! მჭადის მაგივრად, ჰა, ყურშა-მეთქი, შევძახებ და ქვას ლობის იქით, ეზოში ვისვრი. ყურებდაცქვეტილი გააყოლებს ხოლმე მზერას და, როცა ქვა მიწოდორზე ბრაგვანს მოადენს, დაფაცურდება, იმ წუწკმა კატამ არ იხელთოსო, ლობეს გადავებლება და ყნოსვითა და ქსუტუნით მთელ ეზოს შემოირბენს.

ეგეც შენი!—გამბობ გულში და შარას არხეინად მივუყვები.

მ. კარლოვის იგავი „პრიმინა და ზინაშვილა“.

ილუსტრაცია იოსებ ბაგვაშვილისა

ნია წუნია

მარიჯან

გაიზარდა ნია,
არ შორდება სარკეს,
ებუტება ყველას,
ზის ოთახში ცაღკე.

ხან იწუნებს კაბას,
— ჰრედია და სქელი! —

ხან არ მოსწონს ბათთა
და ხან ფეხსაცმელი.

დასცინიან ძმები:

— არ გრცხვევნია, ნია?

კარგი გოგო იყავ,
რად გახდი წუნია?!

ჩვენს გაყარხინა ზეზანს ზეჭმა თუვისი ქაჭაქი

ყირგიზული ხალხური ზღაპარი

ნახატი ზურაბ შორაჩხიძისა

უხსოვარ დროში ცხოვრობდა ერთი სახტიკი ყაენი ჟანიბეკი. იგი ხშირად თავს ესხმოდა და აწიოკებდა მეზობელ სახანოებს.

ერთხელ ჟანიბეკის ურიცხვმა ლაშქარმა ალყა შემოარტყა სულთანმამითა-ყაენის ქალაქს და მცხოვრებლებს შეუთვალა: სამი დღის ვადას გაძლევი, თუ იარაღს არ დაპყრო, ქვას ქვაზე არ დადგოვებო.

სულთანმამითამ უზუცესთა საბჭო შექპირბა და რჩევა ჰკითხა.

ბევრი იფიქრეს, ამ ბიჯათს როგორ გადადურჩეთო, მაგრამ ვერაფერი მოიფიქრეს. ამასობაში მესამე დღეც გათენდა. უცებ კარავთან პატარა ბიჭმა კვიცი მოაქენა.

მე გამგზავნეთ ჟანიბეკ-ყაენთან. იქნებ ჩემმა ხერხმა გასკრას და ჩვენი ქალაქი ბიჯათიდან დავიხსნათ.

ამ სიტყვებზე უზუცესებს გაეცინათ, სულთან-მამითას კი გული მოუვიდა.

— დაიკარგე აქედან, — დაუცაცხანა ბიჭს, — ჯერ პირზე რძე არ შეგშრობია, უფროსების საქმეში რას ეჩრებიო!

მაშინ ერთმა მოხუცმა სულთანმამითას შეპბედა:

— ჩემო ყაენო, ავგულონა კაცის მტერია, ჭკუა კი მეგობარიაო. ნუ გაუჯავრდები ამ ბიჭს, მოდი, გავგზავნეთო, იქნებ ჩვენი ქალაქი მართლაც გადაარჩინოსო.

უზუცესებმა ბევრი იფიქრეს, ბევრი იდავეს და იკამათეს. ბოლოს გადასწყვიტეს, წავიდეს ეს ბიჭი ჟანიბეკ-ყაენთანო.

ბიჭმა უთხრა: — ყველაზე ბებერი აქლემი და ყველაზე გრძელწვერა თხა მომიყვანეთო.

გაოცდნენ უზუცესები, მაგრამ ეს თხოვნაც

შეუსრულეს. მოუყვანეს ყველაზე ბებერი აქლემი და ყველაზე გრძელწვერა თხა.

ბიჭმა თხას ბაწარი გამოაბა, თვითონ აქლემზე შეჯდა და მტრის ბანაკში მივიდა.

ჟანიბეკ-ყაენი განრისხდა, ბიჭი რომ დაინახა: ნუთუ სულთანმამითა-ყაენის სახანოში ერთი პატრეხაცემი წვეროსანი არ მოიძებნება, რომ მოციქულად გამოეგზავნათო?

ბიჭმა მრისხანე ყაენს თვალი გაუსწორა და მშვიდად მიუგო:

— დიდო ყაენო, თუ შენ ყველაზე ბებერს გინდა ესალურა, აქლემს ესალურეო, თუ ყველაზე გრძელწვერა გინდა, თხა მოგაყვანეო.

ჟანიბეკს მოეწონა ბიჭის მოსწრებული პასუხი.

— შენ ჭკვიანი და გულადი ბიჭი ყოფილხარ, — ამიტომ კარგად დაგასაჩუქრებ. მთხოვე, რაც გინდაო, — უთხრა მრისხანე ყაენმა.

— იმდენი მიწა მარჩე, რაც ჩემი აქლემის ტყავში ჩაეტევაო.

ჟანიბეკს გაეცინა, ბიჭის უცნაური თხოვნა რომ მოისმინა. კარგით, უთხრა, მოგცემ იმდენ მიწას, რაც შენი აქლემის ტყავში ჩაეტევაო.

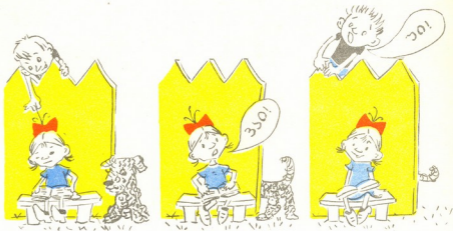
ბიჭმა დაკლა ბებერი აქლემი, ტყავი ჯერ ზოლ-ზოლად დასკრა, მერე ძაფივით წვრილი ზოლები ერთმანეთს გადააბა და გრძელი თასმა გააკეთა. წაიღო ეს თასმა და ალყაშემორტყმულ ქალაქს ვარსშემოავლო.

ჟანიბეკი მიხვდა, რომ ბიჭმა აჯობა და ჭკუაში მოატყუა, ეწუინა, მაგრამ რაღას იზამდა, პირობა პირობა იყო. ადგა და ის ქალაქი ბიჭს აჩუქა. თვითონ კი თავისი ლაშქარით იქაურობას გაეცალა.

ასე გადაარჩინა პატარა ბიჭმა მშობლიური ქალაქი.

გამომოქართულია მერი ნინუაჩიძის

ნახატი ლ. ლილიაშვილის

მეც გავგავლენი

ლილა პრაპა

რა მცხუნვარე მზეა,
თვალებს ველარ ვახელ,
ცხელ ქვიშაზე ვწვივარ,
მზისკენა მაქვს სახე.

ვირუჯები ასე,
ქოლვას როდი ვხმარობ,
კიდევ შეტყვის ვინმე:
თეთრი გოგო ხარო?!

სასწრაფო დახმარება ზღვაში

დეღფინი დიდებული მოცურავეა. იგი ფილტვებით სუნთქავს.

ზოგჯერ ხდება, რომ დეღფინი ზღვის-ქვეშა კლდეს თავით ეჯახება და გაბრუნებული სიღრმეში ეშვება. მაშინ დანარჩენ დეღფინებს ზღვის ზედაპირზე ამოჰყავთ მეგობარი და მანამდე უჭირავთ, ვიდრე თავდაზიანებული დეღფინი არ მოჩჩება.

7/119/122

„მითრინავენ ჩიტები“—ნახატი კოტე კილაძისა, 6 წ. თბილისი.
 „ტროლიკობუსი“—ნახატი ვია მელაძისა, 6 წ. თბილისი.
 „მინდვრის ყვავილები“—ნახატი ქეთევან მანუკიძისა, 3 წ. თბილისი.
 „მაცი ბვდია“—ნახატი ზაზა ფანცულაიასი, 6 წ. თბილისი.
 „ფოსო“—ნახატი შია კუთათელაძისა, 6 წ. თბილისი.
 „ნემი მეგობარი“—ნახატი ზეინაბ ჯაშისა, 11 წ. თბილისი.
 „გოგონა“—ნახატი ლელა არღაშელიასი, 4 წ. ქ. გილი.

